

Nionde roten, tomt 48

Kvarteret Klädespressaren

Tjugonde roten 1637–57v

Spannmålgatans norra sida

Elfte roten 1657h–70

öster om östra hamnen

Däledragare Olof Eriksson Hjort (Hiort) 1663

1666–67, änkan 1668

Vid kämnärsrätten den 5.6.1667 krävde däledragaren Olof Hiort och hans kompanjoner (Consorter) *Albrecht Niebuhr* på arbetslön 5 daler 12 öre kmt för 69 tolfter bräder som de uppdragit ur kompanihamnen för honom. Albrecht Niebuhr ville avkorta lönen, eftersom tre tolfter bräder var förkomna, men Olof Hjort och hans kamrater förklarade sig icke kunna hålla vård och skötsel om Niebuhrs dälur från hösten och till våren. Niebuhr svarade på tillfrågan, att han ”icke väl kunde hugsa och minnas” antalet dälur han levererade och återfick. Han dömdes att betala arbetslönen.

Enligt en supplik i magistratens arkiv daterad 8.7.1667 (EIIa:3) hade *Marit* (också kallad *Margareta*) *Gunnarsdotter* för kort tid sedan blivit änka med fem små faderlösa barn. Hon hade åtskilliga gånger bett sin sal man Olof Eriksson däledragares stallbröder, att de ville unna henna att leja en karl i arbetet jämte dem, då också hon kunde få en liten brödpenning till hjälp. Men förgäves. Hon hade förbjudits att fortsätta hans arbete.

Familjens försörjningsfråga ordnades åtminstone för några år framåt genom att Marit Gunnarsdotter gifte om sig med

Olof Torkelsson masthuggare

1669–74, hustrun=änkan 1675–81

Olof Torkelsson Hjort nämnd 1776.

Gustavi tomtöreslängd: Olof Torkelsson masthuggare 1670–77, änkan 1678–81, 1 tomt.

Den 7.11.1678 visade *Martha Gudmundsdotter* (identisk med Marit Gunnarsdotter ovan) i rätten ett holländskt brev med innehåll att hennes man Olof Torkelsson hade avlidit i Västindien och efterlämnat några penningmedel på Västindiska huset i Amsterdam. Den 28.11 s. å. intygade *Anders Ambjörnsson* och *Anders Helgesson*, att *Torkel Larsson* (sågare) var far till Olof Torkilsson, vars äkta hustru var Marit Gunnarsdotter.

Torkil (Larsson) sågare

1663, 1666–70

Anders (Olofsson) Hjort stadsbåtsman

1681 M1676: 1 tomt (ägare av halv tomt 1696)

1690 nämnes Anders Olofsson Hjort som ägare av ena hälften (framtomten). Han pantsatte 1692 sin hälft mellan Spåregården i väster och *Elsa Kåre* i öster. Baktomten ägdes av Maria Gunnars-

dotter, som var död 1696. Hennes varierande namn ovan (Maria Gunnarsdotter resp Martha Gudmundsdotter) gör att vi kan identifiera henne som den "Hiorte-Martha", som enligt Gustavi kyrkoräkenskaper begravdes den 29.8.1694. Hennes sonhustru, gift med Anders Hiort, begravdes 8.3.1695 och Anders Hiort själv 18.8.1698. Men under deras livstid hann först Maria Gunnarsdotter, sedan sonen Anders Hiort sälja sina tomthalvor till

däledragaren Anders Jonsson

för 100 rdr courant. Vid uppbudet 17.2.1696 sades gården ligga mellan *Hans Staaf* i väster och *Elsa Kåre* i öster. Fasta erhöles den 15.10 s. å. Han pantsatte 31.3.1698 sitt hus på Spannmålgatan till banken (AIIb:4). Cautionister var *Anders Ambjörnsson* och *Arfved Pehrsson* (antagligen *Kruse*).

Skattningslängden 1715 taxerar Anders Jonsson däledragares tomt till 100 d smt, husen till 160 d smt och lösöret till 30 d smt.

Utom Anders Jonsson däledragare och hans hustru *Elin Göransdotter* bodde 1717 i gården *artil-lerismeden Anders Edmans* änka, *soldaten Anders Spång* av generalmajor *Essens* regemente och hustru *Kerstin Spång*. 1720 var *Olof Nilsson Fiskare* och änkan *Ingeborg Ivarsdotter* inneboende. *Bökaren Anders Andersson* var hyresgäst 1725 liksom borgaren *Olof Larsson* 1725–30, det senaste året hos Anders Jonsson däledragares änka, som omtalas i tomtöreslängderna ännu 1750.

1755 svarade *arkliemästaren And Apelträ* för tomtöret. 1760 var han avliden, varför tomtöret betalades av konstapel *Apelträ*s änka. Hon var identisk med *Brita Bärentzen* och förut änka efter *skepparen Jonas Bärentzen* (se 10.16). Det förefaller som om gården först sålts till *skräddaregesällen Petter Nyberg* men sedan börjats av *Apelträ*s döttrar. Bland supplikerna 1764 (EIIb:107) finns en skrivelse från *Arvid Haraldsson* och klamparen *Lars Bonde* angående att skräddaren *Petter Nyberg* avsåg sig allt ansvar för deras pupillers framlidne konstapeln *Apelträ*s döttrars genom börd återvunna hus och gård skulle drabbas av en vådlig händelse. Döttrarna hette *Caisa Ulrica* och *Christina Apelträ*. *Petter Nyberg* hade reparerat huset.

Brita Bärentzen ägde ytterligare en gård. Hon vidgick den 15.6.1761 (EIIb:100) att hennes käre man *skepparen Jonas Bärendtsen* före sin bortresa blivit skyldig hennes k moder *Maria Österborg* 1 009 d smt och därför borde få laga in-teckning i hennes (andra) gård (10.16). – Tydligt är detta orsaken till att det är *madame Maria Österborg* som står som ägare till denna gård 9.48 1765.

En *strumpvävaregesäll Carl Malmberg* betalade tomtöret 1770. *Tobias Sibeck* förklarade den 9.9.1774 att han ägde hus och gård på Spannmålgatan, som han pantsatte till herr *Olof Norling* för lån av 1 000 d smt.

Den 16.7.1778 utropades klädesmakaren *Tobias Sibecks* på Spannmålgatan emellan tunnbindaren mästare *Nils Bergs* hus å västra och skräddaren *Petter Nybergs* änkas å östra sidan belägna hus och gård i enlighet med magistratens resolution den 21.3.1778. Utropsvärdet var 317 rdr 16 skill specie. *Garvaremästare Magnus Siedvall* inropade gården för 358 rdr 40 skill specie.

Magnus Siedvall avled barnlös 2.7.1798 efterlämnande änkan *Brita Stina Ahlbom* och ett grundmurat stenhus på Spannmålgatan nummer 48, 49 och 50 i nionde roten. Han hade fått burskap som loggarvare 7.6.1776 (Berg II:9–10, 293).

Åren 1800–07 tillhörde tomten med hus *fabrikören Claes Fredrik Habicht*.